

BESLUT

2013-12-09

Dnr: 13/01083 och
1084

SAKEN

ABC, Rapport och *Aktuellt*, SVT1 och SVT2, 2013-04-25, kl. 19.15, 19.30 och 21.00, inslag om en polisjakt; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslaget i *ABC* inleddes med att nyhetspresentatören sa följande.

Det har gått en och en halv månad sedan två unga män omkom i en biljakt efter att polisen beordrat att Hjulstabron utanför Strängnäs skulle öppnas. Både expertis och anhöriga riktar nu hård kritik mot Uppsalapolisens agerande.

En anhörig till en av de omkomna intervjuades och därefter sa reportern följande.

NN och andra anhöriga riktar nu hård kritik mot att Uppsalapolisen beslutade att öppna bron för att stoppa männen. Riksenheten för polismål utreder om tjänstefel har begåtts av anställda vid Uppsalapolisen. Myndigheterna har fått möjlighet att bemöta kritiken men tackat nej i avvaktan på resultatet av utredningen.

Inslaget i *Rapport* inleddes med att nyhetspresentatören sa följande.

Det har nu gått sex veckor sedan två unga män omkom i en polisjakt som slutade med att polisen beordrade en öppning av Hjulstabron utanför Strängnäs. En dödsfälla enligt de omkomnas anhöriga som nu riktar skarp kritik mot polisens agerande.

En anhörig till en av de omkomna intervjuades och därefter sa en reporter följande.

Olyckan där 20-åriga A och hans kamrat B omkom skedde här på Hjulstabron på gränsen mellan Sörmland och Uppland. Sveriges Television har granskat händelserna före olyckan. Vi kan i kväll avslöja nya uppgifter kring polisjakten som slutade i tragedi efter det att Uppsalapolisen beordrat öppning av bron.

Mot slutet av inslaget sa reportern följande.

Riksenheten för polismål utreder om tjänstefel har begåtts av anställda vid Uppsalapolisen. Myndigheten har fått möjlighet att bemöta kritiken i det här inslaget men tackat nej i avvaktan på resultatet av utredningen.

Inslaget i *Aktuellt* inleddes med att nyhetspresentatören sa följande.

Nu ska det handla om polisens biljakter. En fråga som blivit smärtsamt aktuell den senaste tiden. I helgen skadades fyra tonåringar och fem poliser i samband med en biljakt i Småland. Och för sex veckor sedan dog två unga män efter en uppmärksam biljakt som slutade med att polisen beordrade en öppning av Hjulstabron utanför Strängnäs. SVT har träffat flera av de anhöriga som nu riktar hård kritik mot polisen.

Anhöriga och en vän till de omkomna intervjuades och sedan sa reportern följande.

A:s samtal med NN sker omkring fyra minuter i halv ett. Då har vakthavande befäl vid Uppsalapolisen redan beordrat att Hjulstabron ska öppnas för att få stopp på bilen. Precis innan bron mäter en fartkamera hastigheten till 126 kilometer i timmen. B kör om en personbil som stannat i höger körfält och vidare rakt genom säkerhetsbommen.

Något senare i inslaget sa reportern följande.

Riksenheten för polismål utreder om tjänstefel har begåtts av anställda vid Uppsalapolisen. Myndigheten har fått möjlighet att bemöta kritiken i reportaget men tackat nej i avvaktan på resultatet av utredningen.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna är kritiska till att det i inslagen sades att Uppsala-polisen hade beordrat att Hjulstabron skulle öppnas. En uppgift som ännu inte var bekräftad, utan under pågående utredning. De anser också att inslagen var ensidiga eftersom anhöriga till de omkomna fick komma till tals utan att någon bemötte deras kritik och att en del uppgifter kring händelsen inte återgavs på ett korrekt och nyanserat sätt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Uppgiften om att det var polisen som beordrade att Hjulstabron skulle öppnas bygger på kontakt med polismyndigheten. Redan i medierapporteringen dagarna efter händelsen bekräftade polisens talespersoner att vakthavande polisbefäl tagit beslutet att bron skulle öppnas. SVT fick under arbetet med de aktuella inslagen ut dokument från polisens rikskommunikationscentral som visar att Uppsala-polisen beordrade öppning av bron. Citat från den tjänsteanteckning som gjordes samma natt som händelsen inträffade:

Lvb Uppsala ringer och efterfrågar jourtekniker via oss. En biljakt efter en stöld har gått RV 55 mot Strängnäs. För att få stopp på gm har Uppsala beordrat öppning av Hjulstabron. Gm kör rakt igenom bommarna och ned i vattnet och i skrivande stund pågår bärgning av bilen.

I en intervju med *Rapport* den 12 mars 2013 sa Uppsala-polisens presstalesman att vakthavande befäl tagit beslutet.

Representanter för polismyndigheten fick förfrågan om att delta både i inslag och i en studiodiskussion om det inträffade, men avböjde då ärendet var under internutredning av Riksenheten för polismål. I augusti avslutades förundersökningen där vakthavande befäl misstänktes för tjänstefel. Åtal i ärendet kan komma under hösten.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska bedriva programverksamheten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (5 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att SVT har visat grund för att polisen hade beordrat att Hjulstabron skulle öppnas. Inslagen strider därför inte mot kravet på saklighet. Vad anmälarna i övrigt anfört medför enligt nämnden inte heller att inslagen strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg och Kristina Ståhl efter föredragning av Rima Haro.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Rima Haro